

ФЕНОМЕН МИРОСЛАВА СКОРИКА В СВІТЛІ ІДЕЙ ТВОРЧОГО УНІВЕРСАЛІЗМУ

Проаналізувавши основні факти творчої біографії М. Скорика, необхідно констатувати, що провідною діяльністю митця є композиція, роль важливих допоміжних виконують педагогіка та громадська діяльність, передує на тій підставі, що тривають вони з незмінною інтенсивністю протягом усього творчого шляху композитора. Натомість наукова праця та виконавство проявляються більш фрагментарно – перша переважно до 1983 року, тобто обмежується виходом праці «Структура та виражальна природа акордики в музиці ХХ століття», а виконавство, якщо не рахувати років навчання в консерваторії та «Веселих скрипок», що у своєму первісному жанровому та виконавському складі (на чолі зі М.Скориком) проіснували всього три роки (1963–1966), у більш-менш інтенсивних і рівномірних його проявах розпочинається з 1990 року, з початку роботи митця з камерним оркестром ЛНМА імені М.В. Лисенка.

При всій складності побудови діяльнісної моделі творчої особистості М.М. Скорика, пов'язаної зі зміщенням, імпульсивним виявленням творчих інтересів майстра, у його творчій біографії необхідно відзначити кілька рубіжних моментів. Одним з перших рубежів слід вважати 1963–1964 роки. Саме на цей час припало кілька важливих подій – закінчення аспірантури, початок педагогічної роботи (у Львівській консерваторії), вступ до Спілки композиторів України, організація «Веселих скрипок» та написання музики до фільму «Тіні забутих предків». Саме сукупність цих дуже важливих подій зумовила набуття ним на порядок вишого статусу – перехід із ролі близького випускника консерваторії до амплуа багатогранної мистецької особистості.

Другий важливий імпульс (1966–1967) пов'язаний із переїздом до Києва і захистом дисертації. Імовірно, це і підкреслював Я. Якуб'як [2, с. 111], що саме під впливом наукової роботи виник стійкий інтерес М. Скорика до редакторської праці, спалахом якої відзначене наступне київське десятиліття. Важливим здобутком цього моменту стає уміня М. Скорика поєднати свою роботу у Києві і залученість у низку культурних процесів, що відбуваються у Львові, зокрема, виконанням у його редакціях опер «Купало» А. Вахнянина, «Роксолани» Д. Сичинського, «Юнацької симфонії» М. Лисенка, прем'єри яких відбулися у Львові, а також роботі в архівах Львівської наукової бібліотеки імені В. Стефаніка, де він відкрив Львівську люгнесу табулатуру ХVІ ст. Так, на наш погляд, одним з найважливіших набутих особистості митця цього періоду стало опанування ним феномену «присутності тут і там одночасно», що засвідчило подальше зростання авторитету митця на всукраїнському рівні, утвердження його мистецьких і особистісних позицій в колі найрепрезентативніших представників української інтелігенції. Цікаво, що, починаючи з середини 1980-х років, з моменту повернення М. Скорика до Львова (1984, 1987 – остаточно), ця ж діяльнісна конфігурація по-суті зберігається, набувши дзеркального вигляду. Третім і останнім поки що, на мій погляд, таким рубіжним моментом стало повернення М. Скорика у Львів, зок-

рема рубіж 1980–1990-х років, відзначений яскравим спалахом його музично-громадської діяльності.

Вказані рубіжні моменти процесу розвитку творчої особистості М. Скорика з панорамного погляду – представляють собою ніяк не найбільш поширену у таких випадках динамічно-векторну прогресію, а строкату мозаїку, в якій сегменти не є чітко розмежованими, натомість перехід від одного до іншого здійснюється плавними кольоровими перетіканнями-модульціями. Внутрішню строкатість цієї конфігурації зумовлюють численні важливі події як внутрішню творчого, так і життєво-біографічного сценаріїв. Так, безперечно, дуже важливу роль відіграє 1983 рік – рік створення віолончельного концерту – одного з найунікальніших і найглибших творів митця, поява якого готувалася тривалою підготовкою (певним спадом творчої інтенсивності у попередні роки), а завершилася отриманням найвищої мистецької відзнаки – Державної премії України імені Т. Шевченка, що, на мій погляд, уособлює свєрідність мислення М. Скорика власне київського періоду і виступає кульмінацією його творчих досягнень того часу. На мій погляд, саме такого змісту твору, його естетика і поетика, з його гострим емоційно-психологічним, десь навіть ексальтовано-етичним, індивідуалістським пафосом, слабо вписується у координати львівського середовища, для якого більш актуальними завжди виступали виразно національна характерність, модерно-західна орієнтація пошуків, духовно-соборне начало твору. Водночас, варто відзначити, що так, як жанрово-стильова палітра творчості митця простягається в широченному діапазоні, охоплюючи численні і найрізноманітніші жанрово-стильові прояви, так і його зовнішньо-біографічний сценарій реалізується в рамках багатовекторних зв'язків між Києвом і Львовом, а також містить численні виходи за межі українського культурного простору.

Відзначена свєрідність феномену М. Скорика співзвучна тому, за словами Л. Княвоської, перетину «відкритості – закритості», який є одним із прикметних знаків стилю М. Скорика. Головний експерт творчості маестро стверджує: «Я прийняв до висновку, що вони (діалоги з М. Скориком – О.К.) мають бути розмаїті, до того ж витримані цілком у постмодерному стилі, тобто проходять у різних вимірах і з різних okazій <...> Коли я запропонувала Мирославу Михайловичу складати наші діалоги як калейдоскоп – як барвисту картину з різнокольорових фрагментів нашого спілкування – він дуже здив...» [1, с. 7]. Власне такою барвистою картиною різнокольорових фрагментів-пазлів, що водночас – за принципом взаємодоповнення – міцно складені в єдине ціле, і уявляється нам панорамне бачення діяльнісної конфігурації творчої особистості митця.

Література:

1. Княвоська Л. Мирослав Скорик: людина і митець/ Любов Княвоська. – Львів: Незалежний культурологічний журнал «Ф», 2008. – 588 с.
2. Якуб'як Я. Мирослав Скорик/ Ярема Якуб'як// Композитори союзних республік: сб. ст. – Вып. 3. – М.: Сов. композитор, 1980. – С. 94–130.